

Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм и Шцъытхылъыр тыным и Луэхуклæ

Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм и Иэтащхъэм и Указ

Къулыккæтæ къапæщит къалонхæр нæгъсау зæрагъæзæтæм иккæ жылагъуæ хæбæр хъумæным езыхæм я щъæкæтæ куад зæрыхæщхылæм папщæ Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм и Шцъытхылъыр тын етын

Карманов Алексей Виктор и къуэм - Къэрал клуэцтæ Луэхукæтæ министрствæу Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм щытæм Техническæ лæжыгъæ хæхæмкæтæ и бюром и унафæщытæм

Нæгуей Аслъэн Аслъэнбий и къуэм - Къэрал клуэцтæ Луэхукæтæ министрствæу Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм щытæм и оперативнæ-къалъы-хуæтæу Иэтацæм (къэралым ихъумæн хуей цыхуæм я шынагуæншæгъæр къызæгъæпæщыным) и унафæщытæм

Узæрокъуæ Анатолий Аскæрбий и къуэм - Къэрал клуэцтæ Луэхукæтæ министрствæу Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм щытæм и оперативнæ-къалъы-хуæтæу бюром и унафæщытæм и къуэдзæм

Ульбашев Мурат Аскæрбий и къуэм - Къэрал клуэцтæ Луэхукæтæ министрствæу Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм щытæм Экстремизæм пæццæтынымкæтæ и центрæм и унафæщытæм и къуэдзæм

Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм и Иэтащхъæ КИУЭКИУЭ Юрий

Налшык къалæ
2015 гъэм шæклуæгъуæм и 9-м
№164-УГ

КъБР-м и Иэтащхъæр еплъащ къэралым щынæхъ ин дыдæхæм ящыщ сабий Луэхуцтæплæм зэрелæжым

Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм и Иэтащхъæ Клуэклæ Юрий шæклуæгъуæм и 7-м еплъащ Сабийхæм я творчествæмкæтæ республикæм унæм зэрелæжым. Урысейым щынæхъ ин дыдæхæм ящыщ сабий къэрал Луэхуцтæплæу щыныгъæ гуæздæн шрагъæгъуæтæнур щынæм нæгъæблæгъæш.

ИДЖЫПСТУ пæшхæр зæрагъæ, видеокамерæхæр, мафлæс къæмыгъæхуæнæмкæтæ Иæмпæсымæхæр ягъæуæ, инженер сетхæр якуæдди. Махуæ гъунагъуæм къриубыдæу кърашаллæу щадæдзæнуцт унæлæуцтæмрæ егъæдæжыгъæм къыщагъæсæбæныну Иæмпæсымæхæр.

КъБР-м и Иэтащхъæр Правительствомрæ я пресс-Луэхуцтæплæ.

Иэтащхъæмахуæм лъапæ Урысей псом и хъуæгъуæффыгъуæщ

УФ-м Кавказ Ищхъæрæм и Луэхукæмкæтæ и министр Кузнецов Леврæ КъБР-м и Иэтащхъæ Клуэклæ Юрийрæ «Иэтащхъæмахуæм» турист-рекреацæ комплексыр щымахуæм лъæхъæнæм зæрыхуæхъæзырым еплъащ

Дыгъуасæ лæжыгъæ Луэхукæтæ Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм Кавказ Ищхъæрæм и Луэхукæтæм и министр Кузнецов Леврæ КъБР-м и Иэтащхъæ Клуэклæ Юрийрæ абырæ зæщыгъуæ еплъащ «Иэтащхъæмахуæм» турист-рекреацæ комплексыр лъæжæкæтæ къыщæжыгъæ щымахуæм лъæхъæнæм зæрыхуæхъæзырым.

Иджипсту метр 3850-рæ зы лъагагъ щыплæм щызæтрахуæм къапæс гъуæгум и ещæнæм Ищхъæрæм. Туристæм лъæжæкæтæ къыщæжыгъæ щыплæм хъыгагъæхуæш, алхуæдæ гъуæгухæр зæлуæгъæтæ шæк.

Иужкæтæ ирагъæкæуæкæтæ зæлуæгум Кузнецов Леврæ щыжилащ: «Иэтащхъæмахуæм лъапæ егъæфлæ клуæныр Кавказ Ищхъæрæм и курортæм ехъæлæ проектæм ящыщ нæхъ хæтæтæкæ дыдæш, иккæ ар языгъæзæцт къэралым и дæлæпыкуныгъæ ира- тын папщæтæ къыхæхæ проектæм. Мыбæ Иæмал псорæ щылæш иджырæй дунейпсо курорт щызæтегъæуæзынымкæтæ. Республикæм къакуæтæ туристхæр хуæдæ зыбжанæкæтæ нæхъыбæ хъуаш, нæгъæбæ ауæ зæфлæкæтыу щылæхæр нæхъыбæжæш. Курортæм зижужу хуæжæмæ, хъæрычæт Иэтацæм минхæмрæ курортæм зæуæуæнуцт, абы и фыщцæкæтæ лæжæпæтæ Иэтацæтæ хъæуæуæхуæнуцт, налог ахъшуу къыхæкæри нæхъыбæ хъуæнуцт».

Зæлуæцæм къыщыгъæгъæхуæкæтæ инфра- структурæр зæтегъæуæзыным, гъуæгухæр щыным,

КъБР-м и Иэтащхъæр Правительствомрæ я пресс-Луэхуцтæплæ.

Ерыскъыпхъæхæр зыгъæхъæзыр Иэтацæтæм зæрызаужыным топсæлæхъ

Хæбæзæ яхуæхуæуæ. КъБР-м и Парламентæм и депутатæм я зæлуæцæхæр республикæм и къалæ къуæжæ хъæхуæхæм шцæлæ-щыгъæхуæрæ шрагъæкæуæкæтæ. Алхуæдæ дæтхæнæ зы щынагъæтæм и шытыкæтæм, абы зæрызаужыным, зыхæт гъуæгъæхæм щыгъуæдæ защæтæ нæужæ къæуæ къалæнæхæр убъзыхуæнæм парламентархæр нæхъ кууæз бгъæдыхъæнæ Иæмал ягуæтæ.

АПХУЭДÆ зæлуæцæ КъБР-м и Парламентæм Аграрнæ политикæмкæтæ, экологиæмкæтæ, щылуæгъæр къæгъæсæбæнынæмрæ щы Луэхукæтæм и комитетæм, Промышленнæстæмкæтæ, транспортæмкæтæ, связымрæ гъуæгу хойæствæмкæтæ и комитетæм хæтæм иджыблæгъæ шрагъæкæуæкæтæ. Май муниципальнæ районым щытæ Новоивановскæ къуæжæм. «Ленинцы» мæкъумæш кооперативæм и лæжæкæтæ еплъа нæужæ, ахæр тæпсæлæхъæш консервæ промышленнæстæмрæ гъæшым елæжынымрæ КъБР-дæйдæ Балъкъæр Республикæм зыгъæгъæжынымкæтæ щылæ хæтæплæжæм.

«Ленинцы» хойæствæр зæбугъуæуæ йæлæжæ хæдæжæхæм, пхæщхъæмыщхъæ гъæкæйным, лы, дæждыкæтæ, гъæш къæлæжыным. Мыбæ алхуæдæу флæгуæгъæхæр, лъæжæтæ зæмылæуæжыгъæхæр егъæхъæзыр иккæтæ псоми щылуæцæтæ хуæтæ. Цыхуæ 400 хуæдиз щылажæтæ предпритæм продукцæ зæмылæуæжыгъæуæ 100-м щыгъуæ къыщылæгъæтæ.

Зæлуæцæм шæдæнæм ипæкæтæ Парламентæм и депутатæм лым шæлæжæ цехыр, Иæтæ псæуалæхæр, былæмхæр щæгъæшæ ком-плексыр, алхуæдæу гъæшым шæлæжыным цехыр къысæжæкæуæшæ. «Ленинцы» мæкъумæш кооперативæм и унафæщæтæ, КъБР-м и Парламентæм и депутат **Бердюж Владимир** хæтæцæхæр щыгъуæдæ ищылæш мæ цехыр махуæ къæс гъæшу тонн 30-м нæблагæтæм зэрелæжыным иккæ ар дызæрытæ илæгъæсым къриубыдæу хъæзыр зæрыхуæнæм.

Лæжæпæтæ Иэтацæтæм къалпыхъæ нæужæ, депутатхæр тæпсæлæхъæшæ мæкъумæш Иэтацæтæм ди республикæм зыгъæгъæжыным пыщæ Луæхуæ зыбжанæм. КъБР-м и Парламентæм Аграрнæ политикæмкæтæ, экологиæмкæтæ, щылуæгъæр къæгъæсæбæнынæмрæ щы Луэхукæтæм и комитетæм и унафæщæтæ **Мокаев Кемал** жилащ мæкъумæш Иэтацæтæм и зæфлæкæтым хæгъæхъæзынымкæтæ хæккæплæ нæхъыщхæр иджырæй технологæмхæр къæгъæсæбæнынæм арæуæ зæрыщытыр. Абы къыхигъæхъæхуæкæтæ ерыскъыпхъæхæм елæжæ мæ комбинатæм къыщагъæсæбæн гъæшым, лым, хæдæжæхæм, пхæщхъæ- гъæшхæм флæгуæгъæуæ зæрагъæ. «Аграрнæ промышленнæ комплексым иджипсту къэралым гулæтæ хæхæ хуæст, - жилащ депутатæм, - иджырæй щыныгъæтæм и къæхуæтæныгъæхæр зæбугъуæуæ къæ- гъæсæбæныным, нæгуæцтæ щынагъæтæм къыщæщæхуæ продукцæр зæмылæуæнæм иккæтæ абыхæм япæхъæн ерыскъыпхъæуæ ди дæж къыщæхæрæлæр нæхъыбæ щыным хуæгъæзæа къалæнæм инхæр къызæрыуæвæм къыхæкæуæтæ».

(Клуæхур 2-нæ нап.)

КъБР-м и «Атæлыкъым» Тыркум пщылæшхуæм къыщыгъæуæцтæ

Урысей Федератæм Трабзон щылæ и генеральнæ консул Таланов Дмитрий Къэбэрдэйдæ Балъкъæр Республикæм фыщцæ къахуæцтæ Тыркум и цыхуæхæм я цæкæтæ. КъБР-м и Правительствæм къыщыгъæуæ хъæгъæм урысей дипломатæм къыщыгъæуæ щылæ «Атæлыкъым» проектæм хуæбæдæу Тыркум щытæ сабийхæр ди республикæм иккæуæтæ гуагъуæ зæрыщæгъæхъæшæр.

Тыркум щытæ «Ачи» уней лицейæм и гъæсæнхуæ урысбæгъæр зыдæжæр КъБР-дæйдæ Балъкъæр Республикæм жæлуæгъуæм и пæццæдзæм щылащ. Трабзон къыкæтæ ныбжытæ Иæтæ-р

Налшык щытæ унагъуæхæм зы тхъемахуæкæтæ щыгъæуæцтæ иккæтæ бысымхæм я сабийхæм ящылæгъуæ школæм шæдæшæ, Кавказ лæпкъæм я псæуæлæрæ я хæбæмрæ щыгъæуæдæ защæтæ, республикæм и щыплæтæ дæхъæм еплъащ.

«Колледжæм и унафæщæтæм яфæтæ- лыдыдæу къызæжæлæжæш тырку сабийхæм адыгъ, балъкъæр унагъуæхæм гуагъæтæ къызæрыщæрахæр. Фи республикæр, абы и цыхуæхæр, и щыплæтæ тельдыдæр тырку хъæццæхæм гуккинæжæ ящыгъæуæцтæ иккæтæ нобæтæ къæзæжæхуæхуæ топсæлæхъæйæ», - къыщыгъæуæцтæ дипломатæм и тхыгъæм.

● **Къæпщытæныгъæхæр**

● **Аруан щынагъæтæ**

ДНЕЙМ ЩЫХЪЫБАРХÆР

рæлхæм иæлпхуæкæуæ Германиæм клуæхæр мæ илæгъæсым и кæтæм ирхилæуæ мин щыйæм нысынуцтæ.

Клуæ пæтми нæхъ мащлæ мæхъуæ

Китайæм нæгуæцтæ къэралæм продукцæуæ иригъæшæр мæ гъæм и жæлуæгъуæм процæнтæ 3.6-кæтæ нæхъ мащлæ хуæшæ.

Бæдзæуæгъуæм къыщытæ- дæуæ мæзæ къæс йæохуæ а къэралым и ерыскъыпхъæуæ, хæппшылу, Иæмпæсымæ зæмылæуæжыгъæуæ нæгуæцтæ щынагъæтæм щытæ иригъæшæхæр. Ар къысæтæхæр езыхæм я сату щыплæхæр гæнщыным КНР-м и уна- фæщæтæм нæхъ трагъæцтæ зæрыхуæрæц, жæлæ анали- тикхæм.

НОБÆ

◆ **Щыныгъæтæм и дунейпсо махуæц**
◆ **Щыналæгуæлæм я дунейпсо махуæц**
◆ **Бухгалтерæм и дунейпсо махуæц**
◆ **Урысей Федератæм Къэралæм клуэцтæ Луэхукæтæм и организацæм я лæжæкæуæм и махуæц**
◆ **1741 гъэм Черкасский Алексей (адыгъæтæ) Урысейæм и канцлеруæ ягъæуæшæ.**
◆ **1982 гъэм Брежнев Леонид дунейм ехыжæшæ.**
◆ **1938 гъэм дунейм ехыжæшæ Тырку Республикæм и къызæ- гъæлæжæтæхуæ иккæтæ абы и япæ**

Лæпкъæ Луыгъæтæ:
Яхæмыхъæ хæбæншæцтæ.

◆ Журналист, тхаклуæ, Мустæфа (Атæторк).

◆ **1885 гъэм** Германиæм и Бад-Каннштатт къалæ цыкълум иккæуæ Унтертюркæтæ клуæ гъуæгуæнæр æппæт дунейм щынагъæтæм мотоциклым. Ар зæпкъригъæтæ нæмыцтæ инженер Даймлер Готтlieb.

◆ **1933 гъэм** Нобель и сау- гъæтыр урыс тхаклуæ, усакуæ Бунин Иван хуæгъæфæшæ.

◆ **1935 гъэм** Орджоникидзе къалæм (иджыпсту Влади- кавказцæ) къыщытæлуæхæтæ Осетие Ищхъæрæ къэралæ тæтыр.

◆ **Авиаконструктор, академик, генерал-полковник, Социалист Лæжыгъæтæм щаней- рæ и Лыжхуæжæ, Ленин сау- гъæтымрæ СССР-м и Къэралæм саугъæтæмрæ (тхуæнейрæ) зыгуæгъæфæшæ **Туполев Андрей** къызæралæхуæрæ илæгъæтæ 127-рæ ирокъуæ.**

◆ **Совет конструктор, гене- рал-лейтенант, техникæ щыныгъæтæм я доктор **Калашников Михаил** къызæ- рæлæхуæрæ илæгъæтæ 96-рæ ирокъуæ.**

◆ **Къэбэрдэйдæ шыгъæуæ, Социалист Лæжыгъæтæм и Лы- жхуæжæ **Къалыкъ Хъæжму- рат** къызæралæхуæрæ илæгъæтæ 89-рæ ирокъуæ.**

◆ **Италиæм щытæ компози- тор, дирижёр цæрылуæ, кино- фильм куæддым макæмæ тельдыдæжæр яхуæзтыгъæ **Морриконе Эннио** и ныбжытæ илæгъæтæ 87-рæ ирокъуæ.**

◆ **Журналист, тхаклуæ, КъБР-м шæхæбæтæмкæтæ щытæ зылæ лæжæкæуæ **Шыбы- хуæ Мухъæдин** къызæ- рæлæхуæрæ илæгъæтæ 82-рæ ирокъуæ.**

◆ **Техникæ щыныгъæтæм я доктор, КъБКЪУ-м и проф- фессор, УФ-м щыныгъæтæм кæтæ щытæ зылæ лæжæкæуæ **Къæрымырæ Барсый** и ныбжытæ илæгъæтæ 68-рæ ирокъуæ.**

◆ **Актер, теленæтынхæр езы- гъæкæуæкæтæ, УФ-м щытæ зылæ и артист **Ефремов Михаил** и ныбжытæ илæгъæтæ 52-рæ ирокъуæ.**

◆ **Мæкъумæш щыныгъæтæм я доктор, КъБКЪМУ-м и проф- фессор **Шал Тимур** и ны- бжытæ илæгъæтæ 51-рæ ирокъуæ.**

◆ **Урысей футболæтæ, къэрал- ым и командæ къыхæхæми ЦСКА-ми я гуæхъæтæтæм я тренер **Овчинников Сер-гей** и ныбжытæ илæгъæтæ 45-рæ ирокъуæ.**

◆ **Теленæтынхæр езыгъ- æкæуæкæтæ, хъæрычæтытæ иккæтæ жылагъуæ лæжæкæуæ, «ТЭФИ» саугъæтыр тæуней- рæ зæратæ **Канделакæ Тинæ** и ныбжытæ илæгъæтæ 40 ирокъуæ.**

◆ **Дунейм и шытыкæнæм «rogoda.yandex.ru» сайтæм зæрытæмкæтæ, Налшык пшæ тæхъæ-текылæу щытæгъæуæцтæ. Хуæбæр махуæм градусуæ 7 – 9, жæщым градусуæ 4 - 6 щытæху- нуцтæ.**

◆ **Зыгъæхъæзырæр **Жъькæтæмыхуæ Маринæцæ.****

ШÆРÆДЖ ДИС.

◆ **Нæгуæцтæ къэралæм къыс- тæуæ продукцæм лæузын кæлæ- жыным и зæфлæкæтæ къэралæм ирхæлæтæ «Кавказкабель» ЗАО-м.**

Мæ ЗАВОДЫР «Урысейæм и пред- приятæ нæхъыфлæ 1000», «Урысейæм и хæппшылу нæхъыфлæ 100» Урысейсо зæлуæхæм мызæ-мытæу бжъылæр щыбуыдæшæ. Алхуæдæу къысхуæгъæ- фæшæцæтæ «Коммерцæ луæхуæ щыбуы- дæ лъагаплæ» зыфлæшæ дунейпсо саугъæтыр (Испаниæм ейтæ).

Ди республикæм и промышленнæ, дуней псом щынагъæуæ Иæмпæ- сымæхæр зæриæм. Мыбæ къысæтæ- цæгъæкæтæ машинæстроением, радиоэлектроникæм, нæгуæцтæ Иэтацæ- хæми къысæгъæсæбæнæ кабель лæуæжыгъæуæ. Алхуæдæшæ, къалъ- стæмæ, мафлæм имыс, пластмасс зытæгъæлæдæ, вольтæхуæтæ хуæцтæ телефон, микрофон, монтажæ, сигнальнæ къапæсхæр. Ахæр, емы- фæтæкæтæ, къафæрæхуæкæтæм нæгуæцтæ къэралæм щæццæхæм.

ЖАНХЪУЭТ ЗУЭ.

Псорæ хуæхъæзырæ

КъБР-м электрокъæуæр шынагуæншæу къыс- тæуæтæнынымкæтæ и штæбæм къыпщыгъæуæ Иэтацæм егъæшылæ Луэхуцтæплæжæм я шытыкæтæ Иæтæ- гъæлæм къалæтæшæ гидроеклекторæнтæхæр - **Бахъсæн, Аушылдæжæр, Къæщкъæтæу, Мухол, Акъбаш ГЭС-хæр, ИГЭС №3-рæ 2015-2016 гъæхæм я бжъыкæ- тæщыгъæуæ лъæхъæнæм зæрылæжæнæм къысæхуæ- тыншæу хуæхъæзырæ. Лæжæкæуæхæм я зыгъæсæны- гъæ Луэхуæхæр дæгъæуæншæу зæфлæгъæкæуæ.**

ШТАБЫМ и секретарь, КъБР-м и Госкомэнергом электрокъæуæр зæгъæзæхуæнымкæтæ иккæтæ фæйтæ пылуæ къызæсæбæнынымкæтæ и къуæдæмæ и унафæщæтæм Камар- зæвæ Эдуард къыджилащ Луэхуцтæплæтæ псоми зыгуæ- фæцæтæ паспортæхæр зæрыратæр. Абыхæм ялæшæтæлуæ лæжæнæ папщæтæ зыхуæинæ псорæ.

Штабыр зæпымылуæ ядолажæ гъæсыныгъæ-энер- гетикæ комплексæм и Иэтацæтæм я унафæщæтæм. Абы федеральнæ штæбымрæ КъБР-м и Правительствæмрæ и чæзæм ялæрæгъæхъæ Луæхуæм и щытыкæтæ къызæгъæ- лъæгуæ хъыбархæр.

ГУЗЕЕВ Индирæ.

И зæфлæкæтым хæгъæхуæ

◆ **Ирæхъæлæ**

◆ **Промышленность**

Гуауджэ

Я Илпэхэм дыщэ кыпош

Шэнхэбэ

Адыг бэылхуэгэхэм фашэ шадкэ дышэидэмрэ тхыпхэхэмрэ гулытэшхуэ уащы шыташ. Апхуэдэуи уагы-шагы дэнтэч хуэдэхэр шыным пасэ дыдэу хыдэжэбэ цыкыкхэр хуагысарт. Кыальтэрт а лэшагэхэм цыкубыным и хылыр ипсыхуэ: шэныфэ, эплэ-эрыт, лэжыгыэм хуэлижы ищы. Дышэидэр дахагыэ кудейтэмым, абыкэ ящэ дамыгэхэм шыгыбэ ящэлыт.

Ди гуагэ зэрхыуши, а хабэз дахэр зыхуэмэ, зыгэзэлуэпхуэгэхэм хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Ди гуагэ зэрхыуши, а хабэз дахэр зыхуэмэ, зыгэзэлуэпхуэгэхэм хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Чысэ зэмфэгэхэр, сыхэтылэхэр, лэнысталэхэр, мажыалэхэр, нэгуджалэхэр, шхэнтэ цыкыкхэр, кыльтмакхэр, сурэтдэлэхэр, пхэ ва-кхэр, зи цыкыкхэр зымыщхэ пхэбэр - цыкубэ-хэм я нэр зыгэгуфэн за-щэт лэпшэпшэпшэ хэм дышэ луданкэ ягэщэпшэ-щэр. А псор зэманым, лэпкыым кызырдыгэу-гурыкылар шыпшэпшэ ии дэжкэ нэхт лэпшэпшэ махуэ. Анетэ кызырдыгышэ, блэка лэпшэпшэ адыгэ бэылхуэгэхэм ящы шыта хыпшыпхэр дэни кышчыцхыгуэа фашэ, абыхэм хуагыдэн нэгудэпшэ лэпкыым ялэкуым. «Ди ялэ итахэм кытхуагына щэныр лэпкэ хуэгэу-фыгышэ, Лэпкэ хуэгэу дышэидэр дэжкэу хуэгэу зэманым нэхт кызырдыгышэ хуэну лэпкыым кызырдыгышэ, абы и кулшэр зэрхыу-мэным иужэ дитшэ», - жэлэ абы.

Анетэрэ Агнессэрэ зэгусуу элжэ хыпшыпхэри ялэц. Абыхэм дышэ джыным луданкэ кыда-бэм лэпкэ дамыгэхэр хадкы. Апхуэдэхэр сурты-лэм илы я блынэм фэ-лэпынэ шэпхуэгэхэр, пэ-жыр жылэмэ, мащэу кышчыпшэныным. Илэсэи ипкэ хыдэжэбэ зэщы-гэу элжэуащ кышчыкхэр я лэпкэ дамыгэхэр ины хэдыкыным. Гэщэгуэна-гыу абы хэлырати, лэп-кыым благагыкэ кы-гуэу адыгэуащ 32-я дамыгэхэмкэ (цыкы-

цыкыгуэрэ хадкыгуэрэ) нэхэ иныр кышчыкылат. «Мазиткэ дэжэкат абы», - жэлэ лэпшэпшэпшэ цыкыкхэр. Хыдэжэбэтым я ялэ гылытэуэныгыэм гулытэ лей зыкыхуагышэ адыгэ жыкыуым. Языны-кыуэхэм кызырдыгытэ-кэ, ар цыкубыным и фашэр-хэм нэхыкыкхэм кыгэ-сэбэу арат. Зэзэмызи жыкыуу сабий гуэмэ и кыуи кыралпэхэр, шылау-кыкэпшэ жыкышхуу хуэи шхыкэ. Ар гуыпшэ и кыдабэм кышчыкылат, лэпкыу цыкы хуагышэ, ныпым нэхт ешхэ хуэрт, и хуэргыкыкэ кырагыуэ. Абы кышчыкыу ар европэй жыкыуым кудэпшэ кышчыкырт...

Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм Агнессэрэ я жыкыуым хыпшыпхэи кыулей дыдэхэр ятшэ. Ар кышчы-гышэцэ КБР-м шэнхэбэ-зэмкэ и министр Кыуахуэ Мухэдин: «Дышэидэр адыгэм и лэшагэ нэхт лэпшэпшэ адыгэм, адыгэм дамыгэхэр хыдэжэбэ мащэмэ, адыгэм дамыгэхэр хыдэжэбэ мащэмэ, адыгэм дамыгэхэр хыдэжэбэ мащэмэ, адыгэм дамыгэхэр хыдэжэбэ мащэмэ...»

БАГЭТЫР Лизэ. Суратыр Кыраей Элиэ триащ.

Сурэтыщэ цэрылуэм и дерсхэр

Сурэтыщэ цэрылуэ Кыш Мухэдин иджыблагэ мастер-класс шригэжэгуащ Кыш Мухэдин Ищхэрэ кыуажэм гуауджэжэм шыкурагы-джэу дэт школым. Кыш Мухэдин и цэр зезыкхэм.

Кыш Мухэдин и сурэтхэр кэрал зыбжанэм я музейкэ шэпшэ. Абы и лэпкыым кызырдыгышэ, адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Кыш Мухэдин и сурэтхэр кэрал зыбжанэм я музейкэ шэпшэ. Абы и лэпкыым кызырдыгышэ, адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Мы ЕДЖАПЭМ шхэ-шхыуэрэ кыуэ-кыуэи. Мухэдини абы и шхэ-гысэ Жаклини сытым дежи гуагэу ирагэблагэ. Зи чэзуу зэлушэи Кыш Мухэдин иджыблагэ адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Кыш Мухэдин и сурэтхэр кэрал зыбжанэм я музейкэ шэпшэ. Абы и лэпкыым кызырдыгышэ, адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Кыш Мухэдин и сурэтхэр кэрал зыбжанэм я музейкэ шэпшэ. Абы и лэпкыым кызырдыгышэ, адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Налшык

Усакуэм и лэжыгыэхэм шыгыуэзэ ящэ

Шоджэныкыкы Алий кызырдыгышэ илэсэи 115-рэ зэрхыушэу тегуагуащ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ, иджыри шылэ. Иджыблагэ зэдгыцыхуащ адыгэ пшэцэ лэпшэпшэпшэ. КБР-м и Лэпкэ музейм Мамбат - Кыш Анетэрэ Тхыгэзэлуэпхуэгэхэм адыгэ зыкыкхэр хыдэжэбэ мащэмэ.

Чылар Аринэ

Бахсэн кыла администрациэм и прэсс-луэпхуэпшэ и унафэщ Чылар Аринэ кыбэр кызырдыгышэмакэ. Экологием и махуэр шагэлылэпшэ а районим хуыбэдэ еджапшэжэм.

«УРЫСЕЙ зэкыуэ» политикэ партым и Бахсэн кудамэмрэ егэджэныгыэмкэ и управленэмрэ экологием теуагуа кызырдыгышэ урокхэр шрагэжэлуэпшэ районим шкылым. 5 - 11-нэ классхэм я гэсэн цыкыкхэм ягышэ зыкыкхэр прэзэнтэцхэм кышчы-гэлылэпшэуащ кыбэрагыр псом зэрэххэр, ар лэпшэпшэ цыным кыганэ лэжыгыэхэр кызырдыгышэуащ. А урокхэм цыкы-гуэу егэджэжэуащ еджапшэжэмрэ зэгусуу тэпсэлхыкыш хыуэр, псыр, мэхэр уцэпшэным кышэ гузэвэгыуащ, ахэр хуэнымым ехылауэ зэфлэгэжыкыпхэ лэжыгыэхэм. Языныкыуэ шкылым я пшэпшэ-хэм жыгыр шыкышэ.

Школ хыбархэр

Кыбэрагыр и махуэр ягылылэпшэ

Хуауэ кыпшэпшэ кыла. Абы шэпшэ кышчыпшэпшэуащ цыкыкхэр дэжэжэуащ шэпшэпшэуащ, абы и кулшэр зэрхыу-мэным иужэ дитшэ», - жэлэ абы.

Зэауэ зэхэт

Спортым и мастер Кларэф Азэмэт

Кыбэрдей-Балькыэрэм и спортсменит кышчы-хэжаныкылаш Волгоград шкылуэпшэ зэауэ зэхэтхэм Урысей и кубокыр кыкынымым теуагуа зэхэзэхуэм. Псори зэхэтэ абы ирихэлылэпшэ кыкылым и шыналэуэ псоми икэ банакыуи 180-м шигыуэ.

Афэунэ Синэ

«ГЛАДИАТОР» спорт клубым и гэсэн Кларэф Азэмэт (кг 61-рэ) финал зэлушэи кышчыпшэпшэуащ Мэкууи и ЦСКА-м шыщ Гулян Армен икэи ди шэпшэпшэ джыным меда-лыр кылысысащ. И зэфлэпшэ лэагышэ папшэ Кларэфым «УФ-м спортимкэ и мастер» цэр кыфлашэ.

Килограмм 77-рэ хуэр шыбэна гулым Бырхэм Мухэдин шыпшэпшэпшэ Астрахань шыщ Умалатов Магомед. «Аллигатор» спорт клубым и гэсэн ди лэпкыуэ кылысысар ещанэ увыпшэри.

Бэнэпшэ хуит

Кыкылым Бэн.

Налшык шкылуэпшэуащ «Нохчо» ансамблым и концерт

«Нохчо» ансамблым и концерт

Шкылуэпшэуащ и 13-м сы-хэт 18-рэ дакыкыэ 30-м кэрал Музыкэ театрым шкылуэпшэуащ. Шэпшэ Республикэм и кыфакыуэ гул лэжэным ящыц, кы-факыуэр уэрдымкэ «Нох-чо» луэрылуэтэ ансамб-лым и юбилей концерт.

Ялэ увыпшэуащ яубыд

Ялэ увыпшэуащ яубыд

Кыбэрдей-Балькыэрэм и бэнэпшэуащ зэхэзэхуэм фы дыдэу зыкышчыпшэпшэуащ. Апхуэдэуи килограмм 97-рэ шы-лэпшэпшэуащ гылым ялэ, естем увыпшэуащ кышчыпшэуащ Кыуантэ Астымырэ Кыушхэ Артуррэ. Килограмм 125-м нэлапшэпшэуащ я зэпшэуащ зыкыкхэр джыныным Шэуэи Ис-льамрэ Шоджэн Аэртэрэ шызылэ-рагышэуащ.

Мэзкуу Кыаншобий.

Алдыжырым бэнэпшэ

Кыалмыкэ Юрэ и фэелпшэ зэхэзэхуэ

Кавказ Ищхэрэ федеральнэ шыналэуащ алдыжы-рым бэнэпшэуащ и зэхэзэхуэ Налшык шкылуэ-пшэуащ. СССР-м спортимкэ и мастер Кыалмыкэ Юрэ и фэелпшэ зэпшэуащ ирихэлылэпшэ 2000 - 2001 гышэуащ кыкылым нэжыкыуэ 250-м шигыуэ.

Кыбэрдей-Балькыэрэм и шыкышхэр зыкышчыпшэуащ ящышэ 11-м медаль зэмылэуащыгуащ кыкышхэр. Апхуэдэхэр Бишо Астемыр, Хыкышхэр Тарман, Гыуэныбэ Юэс, Молэ Мухэдин, Локьяев Зариф, Ху-ран Алий, Кыуш Залымджэрий, Фыцылэу Исльам, Абазэ Темболэт, Тэху Исльам, Наурызкыуэ Арсен сымэ.

Жыласэ Замыр.

Езыгытэхэр

«Адыгэ псалэ» газетыр КБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагэжэуащ (учредителхэр). Кыдызгыкыкхэр редактормэ ящэпшэпшэуащ. 360030, Кыбэрдей-Балькыэрэ Республикэ, Налшык кыла, Лениным и уэрэм, 5

Телефонхэр

редактор нэхышхэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхышхэм и кыуэ-дэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жуап зыкы секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66. КЫУДАМЭХЭМ: политикэмкэ, жылагуэмрэ лэпкэ Гууэхэмкэ - 42-22-86; кыуажэ гышчыпшэ экономикэмкэ - 42-57-59; шэнхэбэзэмкэ - 42-75-36; обзэревателхэм - 42-22-89; хабзэхуэм Гууэхуащпшэуащ аджэжэныкыкы - 42-60-53; хыбарышхэмкэ, спортимрэ писмохэмкэ - 42-22-88; егэджэ-ныгыэмрэ шэпшэпшэуащ - 47-32-15; зэджыкыкыуащ - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием - 47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компю-тер Гууэхуащпшэуащ - 42-26-41; сурэтхэм - 42-75-78.

Теддэ хыгытэхэм

Теддэ хыгытэхэм кышчыпшэуащ бжыгэхэм, кышчыпшэ Гууэхуащпшэуащ и пэажыкыкэ ахэр зытэхэм нэсу жуап илх. Авторхэмрэ редактормэ я Гууэи сыпшыкыкыкыкы зыкышчыпшэуащ. Газетыр 1994 гышэуащ кышчыпшэуащ и 14-м Печатным и хуитыныгыр хуэнынымкэ Кыбэрдей-Балькыэрэ шыналэуащ Гууэхуащпшэуащ №Н-0065-м шэпшэпшэуащ.

Зы илэсым газетыр

Зы илэсым газетыр 250-рэ кыдок. «Тетраграф» ООО-м шыпшэпшэуащ. КБР, Налшык кыла, Лениным и уэрэм, 33

Мы кыдыжыгуэуащ

Мы кыдыжыгуэуащ «Кышчыпшэуащ»: жуап зыкы секретариатым и кыуэдэ Кыаншобий Элиэ, редактор Шоджэн Залинэ, корректорхуэ Шоджэн Инэ (1, 2-нэ нэп.), Шоджэн Заирэ (3, 4-нэ нэп.). Компьютеркэ газетым и теллэуащ Дот Маринэ, Шоджэу Марианнэ, Мэлбахуэ Анжэлэ, Бештэ Оксанэ, сурэтхэм елжэуащ Бишу Жаннэу.

Номерым «Адыгэ псалэ»

Номерым «Адыгэ псалэ» и компьютер Ишатэм шагэлылэпшэуащ. Газетым 13 градэу хуэй шыкышэ 20-м, шыпшэпшэуащ 20.00-рш. Индексир 51531 • Тираж 3.167 • Заказ №1860